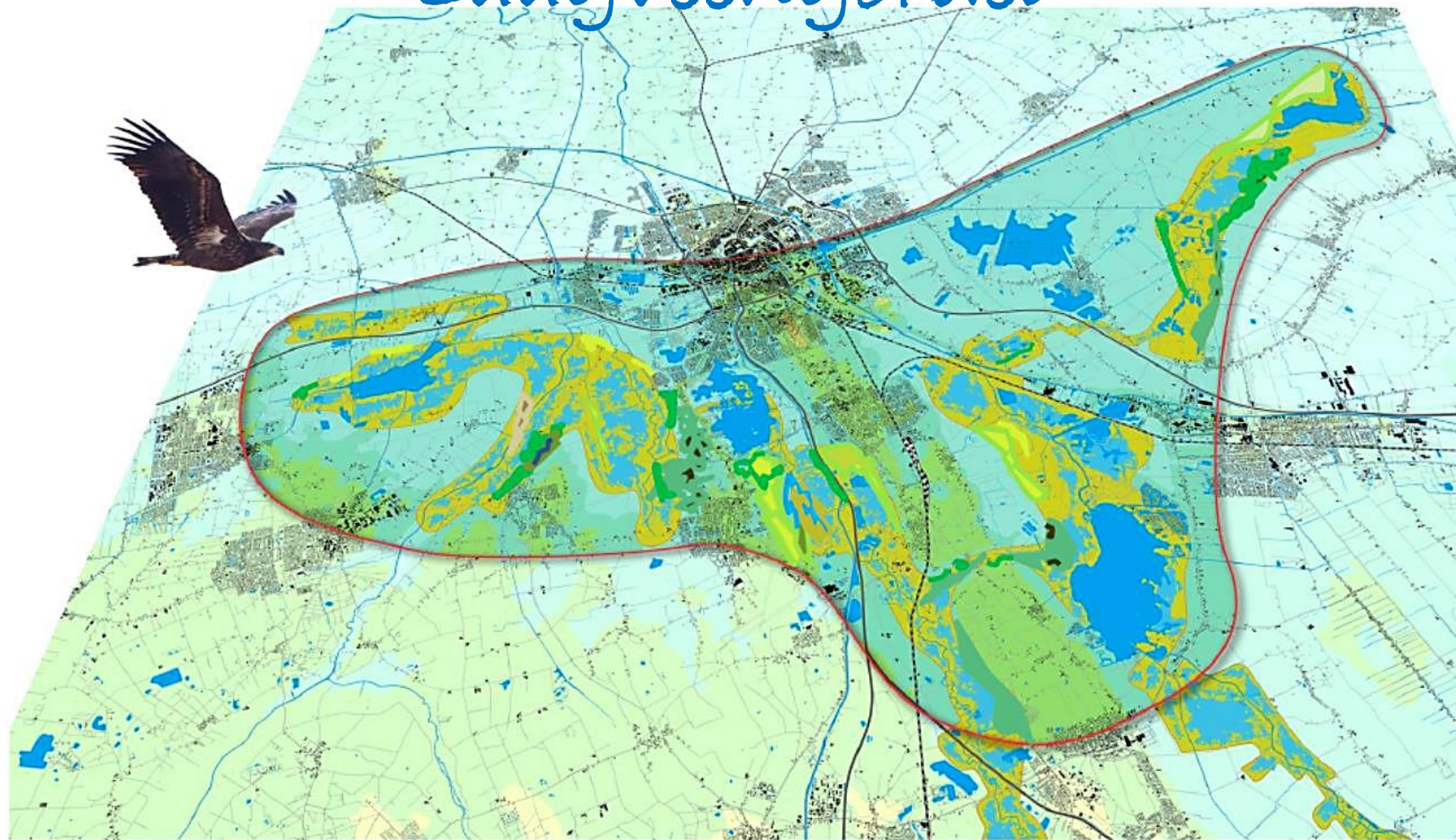

Laagveengordel

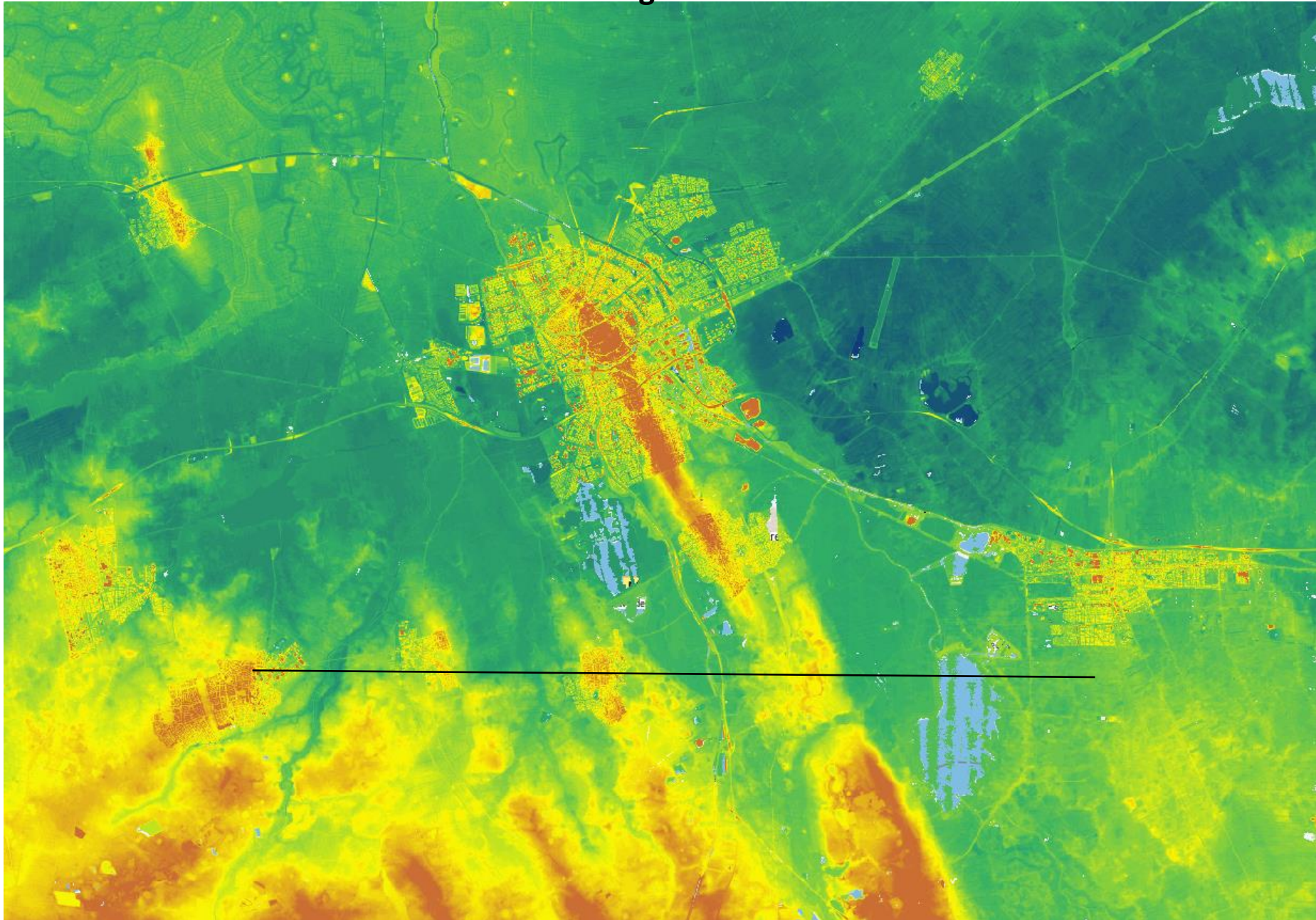
"the big 5"

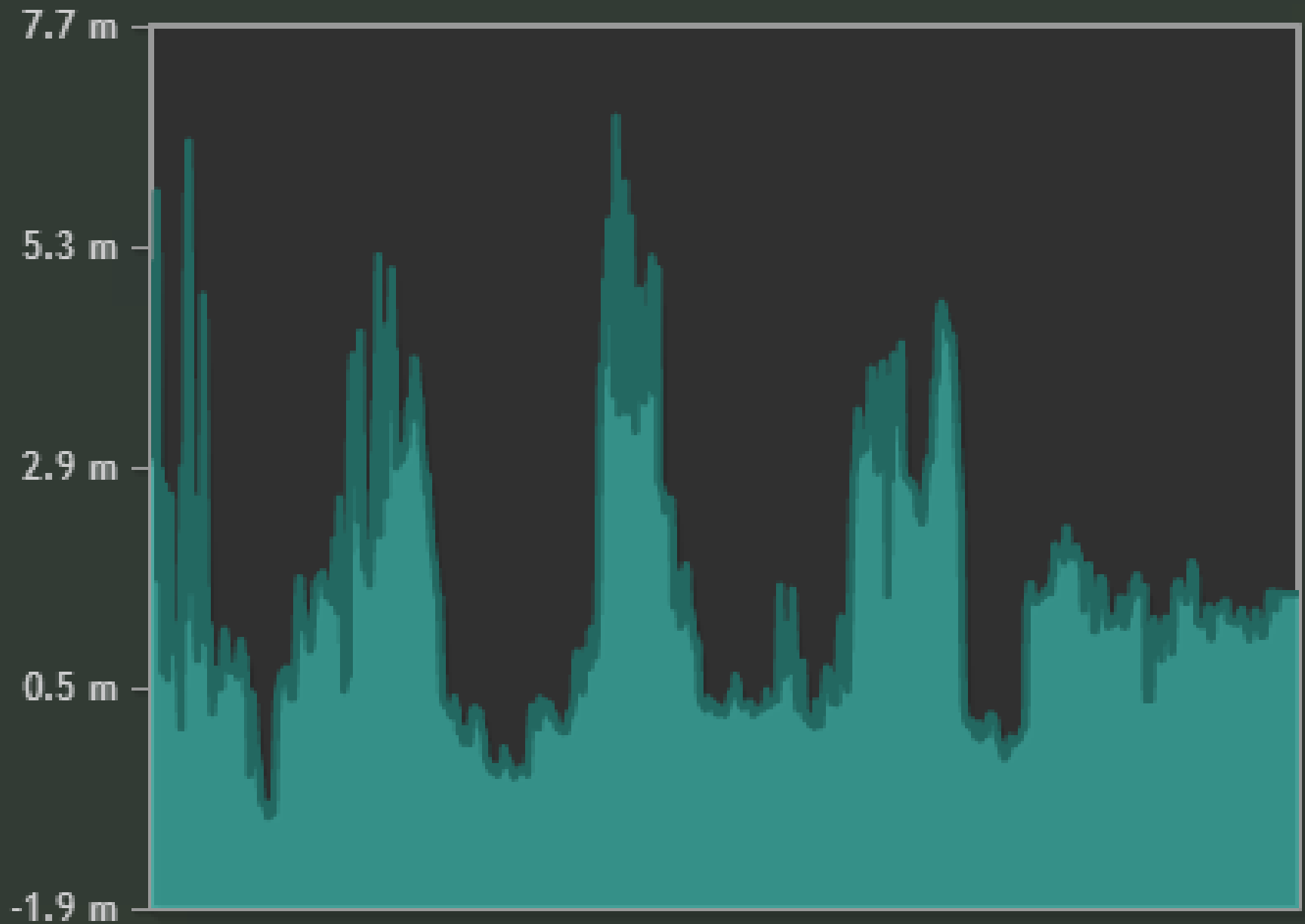
volop variatie

hoogtekaart

Hoogteprofiel

Impuls vrijetijdseconomie

Herstel populatie zeeforel in Lauwersmeer + achterliggende beken zoals Peizerdiepsysteem:

- gezonde trekvispopulatie in een verbeterd Lauwersmeer en de bovenstroomse beeksystemen, met de zeeforel als iconsoort;
- versterking regionale economie door middel van de sportvisserij-economie;
- nauwe betrokkenheid ondernemers, vrijwilligers en bewoners.

Coalitie: federatie Groningen Drenthe en Sportvisserij Fryslân, waterschap Noorderzijlvest, Staatsbosbeheer, Sportvisserij Nederland, VVV Lauwersland, de Waddenvereniging en de gemeente Dongeradeel.

Natuurmonumenten

Prachtige natuur in de achtertuin

NATUURGEBIED

De Onlanden

Veengroei: koolstoffixatie

De gemiddelde uitstoot van veen bij een oxidatie van 1 cm/jaar bedraagt gemiddeld 23 ton CO₂ / ha. Studies geven aan dat in hoogvenen elk jaar tussen de 3,5 en 30 ton CO₂ / ha wordt vastgelegd.

Vernatting levert een dubbele bijdrage aan vermindering van de CO₂ uitstoot door:

- stopzetting van veenoxidatie;
- koolstoffixatie door veenvorming.

Dit levert onder optimale omstandigheden een jaarlijkse bijdrage op van ca. 50 ton CO₂ per ha.

Dat is vergelijkbaar met de jaarlijkse uitstoot van ca. 20 personenauto's!

Valuta voor veen: verdienmodel t.b.v. ontwikkeling en beheer wetlands

nieuwe zorgconcepten in een groene omgeving (spa, zorghotel, healthy ageing)

een groene omgeving draagt aantoonbaar bij aan herstel en welzijn

Karakteristieken Laagveengordel:

- laagveengebied ten westen, zuiden en oosten van de stad Groningen;
- volop variatie in landschap, bodemopbouw en reliëf;
- 9 grotere en kleinere meren;
- Laagveengordel bestaat vrijwel geheel uit EHS gebieden en bevat twee N2000 gebieden;
- combinatie van natuur en waterberging met
- ruim 7.000 ha aan grotere en kleinere natuurgebieden (Oostvaardersplassen 5.800 ha)
- grootste waterbergingsgebieden van Nederland, totaal 3.458 ha;
- bever is inmiddels bewoner en otter is gesignaleerd...
- één van de mooiste vogelgebieden van NL met populaties van internationale betekenis!

Overige functies:

- recreatie en toerisme
- waterwinning (Nietap, rond Glimmen, Onnerpolder en De Groeve);
- op beperkte schaal (extensieve) landbouw;
- koolstoffixatie door veengroei;
- uitloopgebied eigen bevolking;
- ecosysteemdiensten: schone lucht, zuiverende werking water en
- schoonheid en beleving (welzijn, herstel, sport en spel).

Succesfactoren Laagveengordel

- **fantastisch landschap, uniek wetland (big 5), groter dan Oostvaardersplassen**
- **het beste woon- en werkklimaat (wonen in cq aan het groen)**
- **basis voor robuust watersysteem (buffering, geen natte voeten)**
- **volop kansen voor vrijetijdseconomie / eco-toerisme**

Succesfactoren Laagveengordel

- Samenwerking, 5)
-
- niet denken in deelbelangen of deelgebieden
- maar vanuit het geheel

Kwesties

waterbeheer

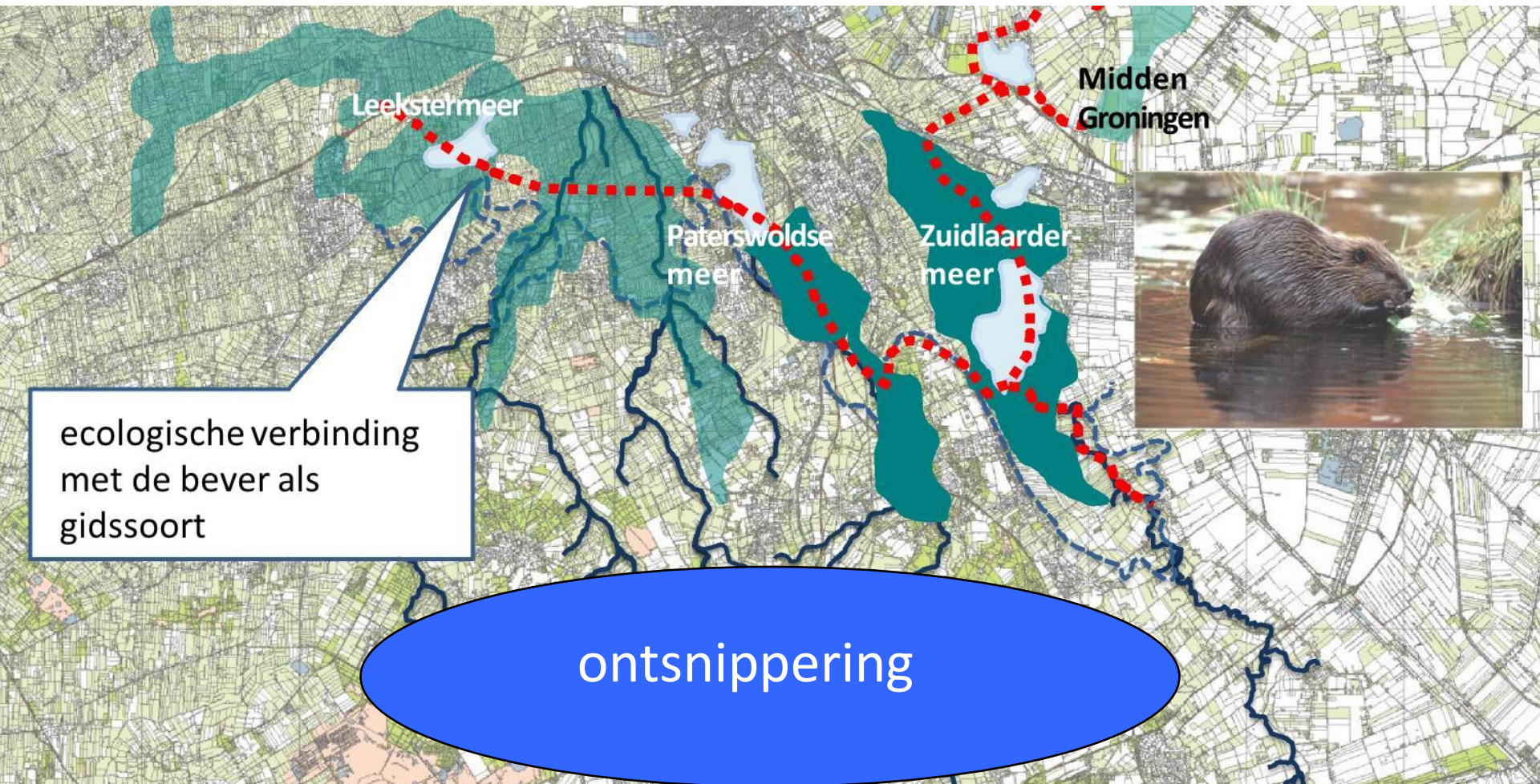
- Waterkwantiteit, waterkwaliteit
- Oppervlaktewater en grondwater

Kwesties

goede inrichting van de deelgebieden met robuuste, dynamische watersystemen

met goede ecologische verbindingen tussen de deelgebieden.

Kwesties vrijetijdseconomie

Leefstijlsegmentatie RIC

Geen eenheid als gebied qua ambities, organisatie en publiciteit / marketing

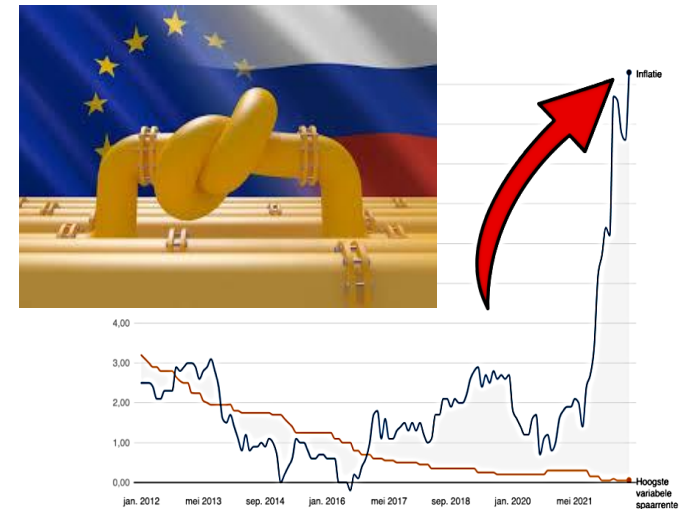
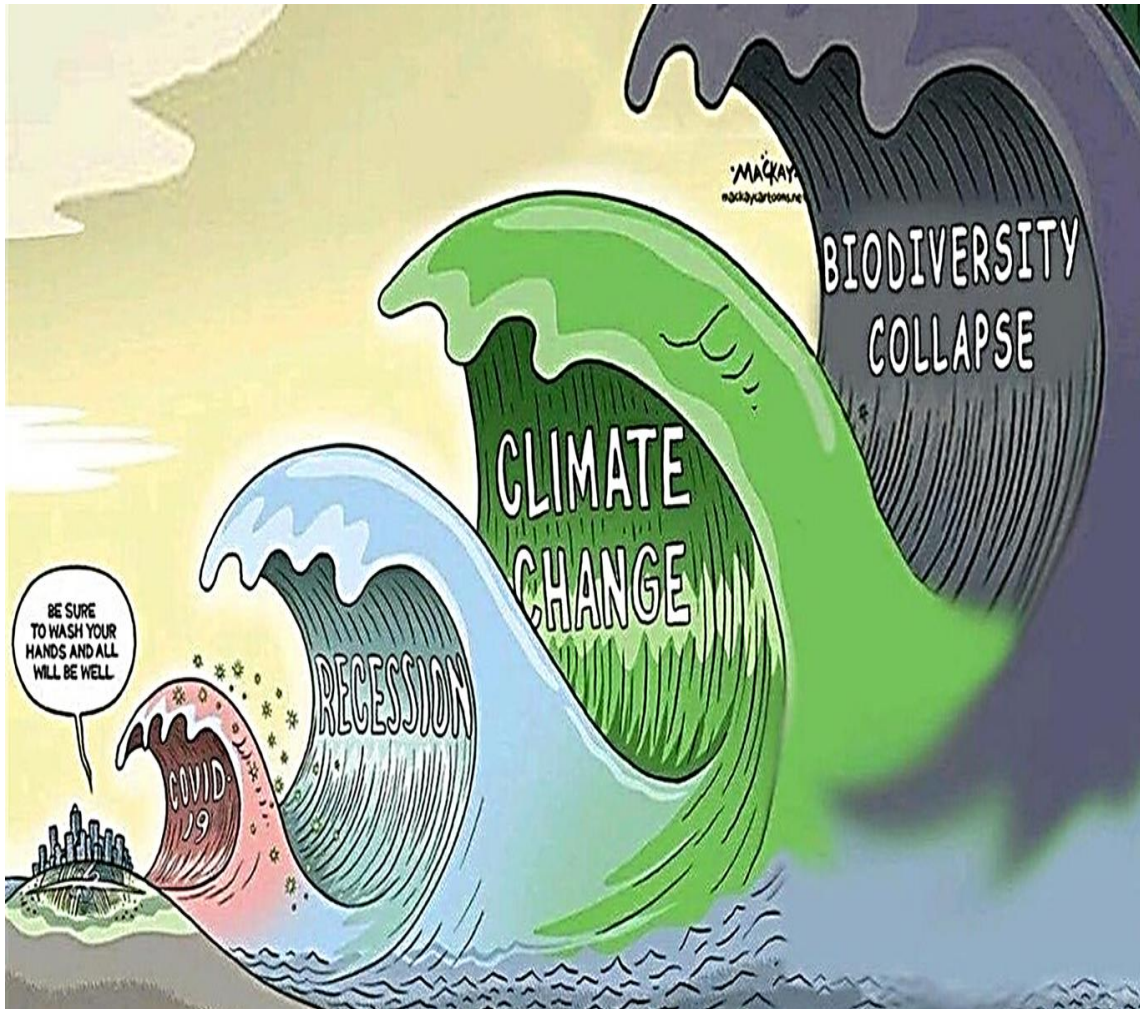
- Nu los zand, dus creëer **gezamenlijke visie** en **heldere kaders**
- Maak een **gezamenlijke** landschapsbiografie, **versterk** de **identiteit** van het gebied
- Benader vanuit gebied **als geheel**:
 - samenhang in presentatie / marketing, aandacht voor beleving (bewoners + bezoekers)
 - toegankelijkheid / kwaliteit waterfronten, o.a. Leekstermeer Noord, Zuidlaardermeer
 - stimuleer investeringen en ontwikkelingen die het gebied verder helpen: **gastheerschap!**
- ❖ **Vrijetijdseconomie is plooibaar, heeft geen rode lijstsoorten en daarmee risico om geen heldere keuzen te maken!!!**

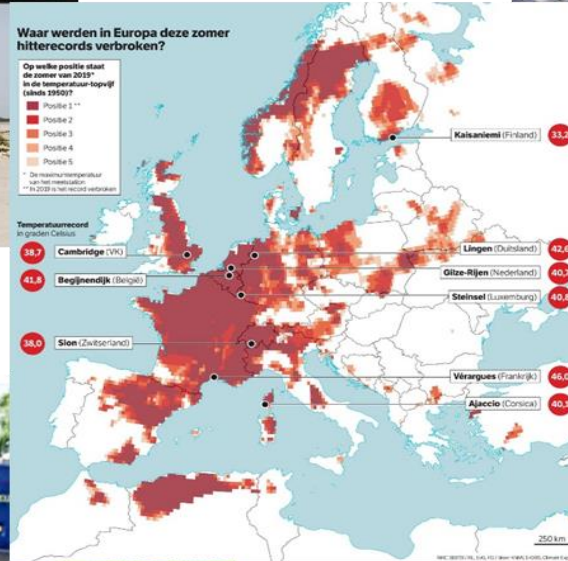
De Laagveengordel

Reflecties

2013 → 2022/3

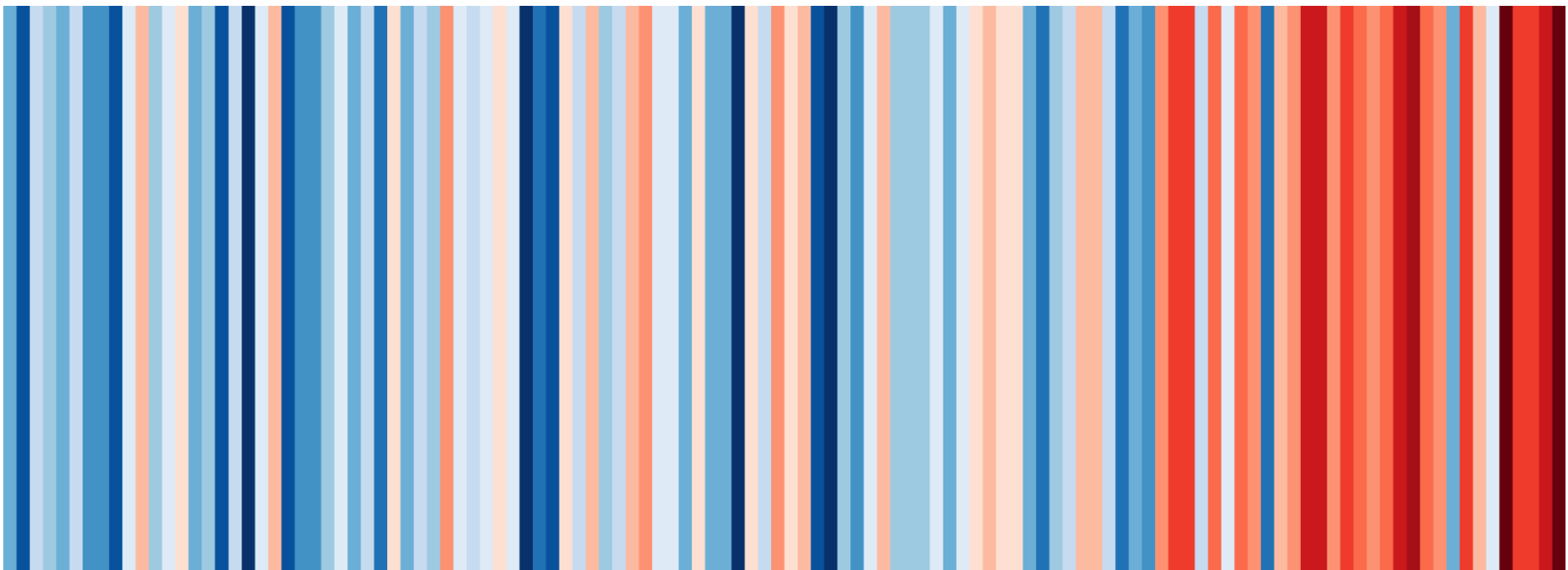

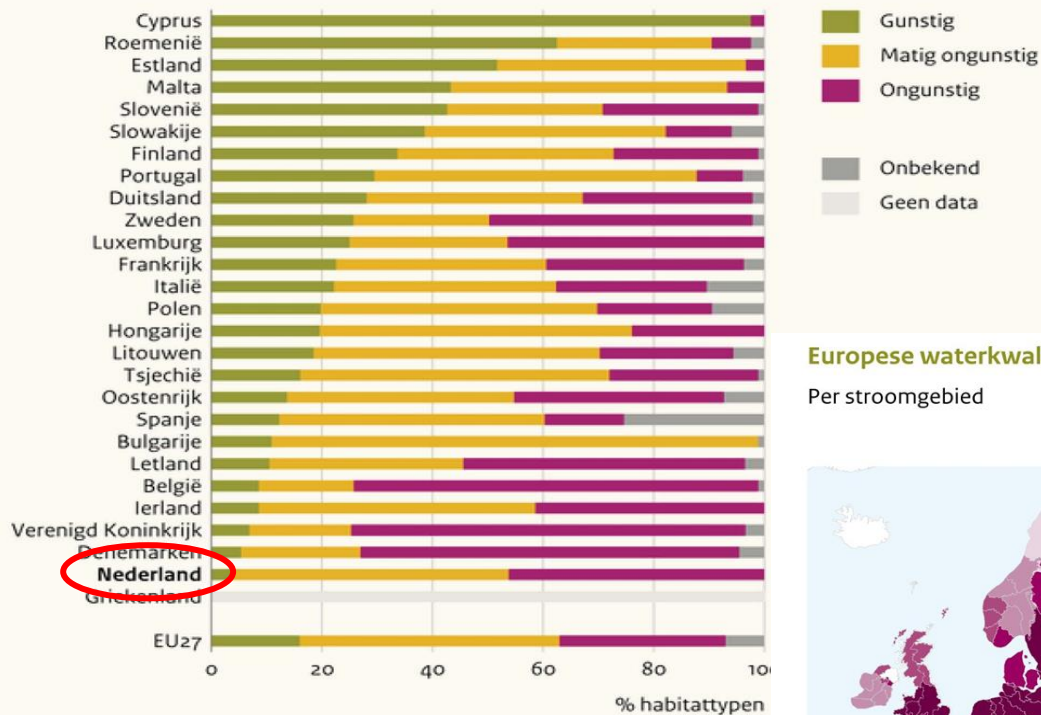
stikstofcrisis, watercrisis, energiecrisis, wooncrisis, asielcrisis, coronacrisis, extreme inflatie,

CRISIS
CRISIS
CRISIS
CRISIS
CRISIS

Staat van instandhouding van habitattypen in EU27, 2007 – 2012

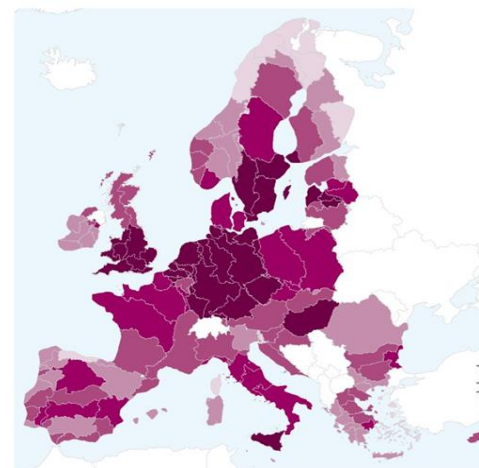

Bron: Annexes State of Nature report

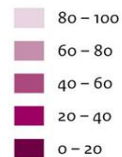
Europese waterkwaliteit volgens Kaderrichtlijn Water, 2019

Per stroomgebied

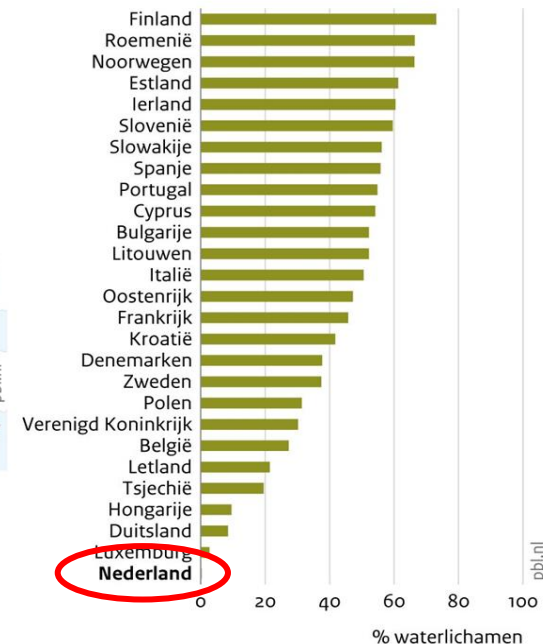
Per land

Percentage goed

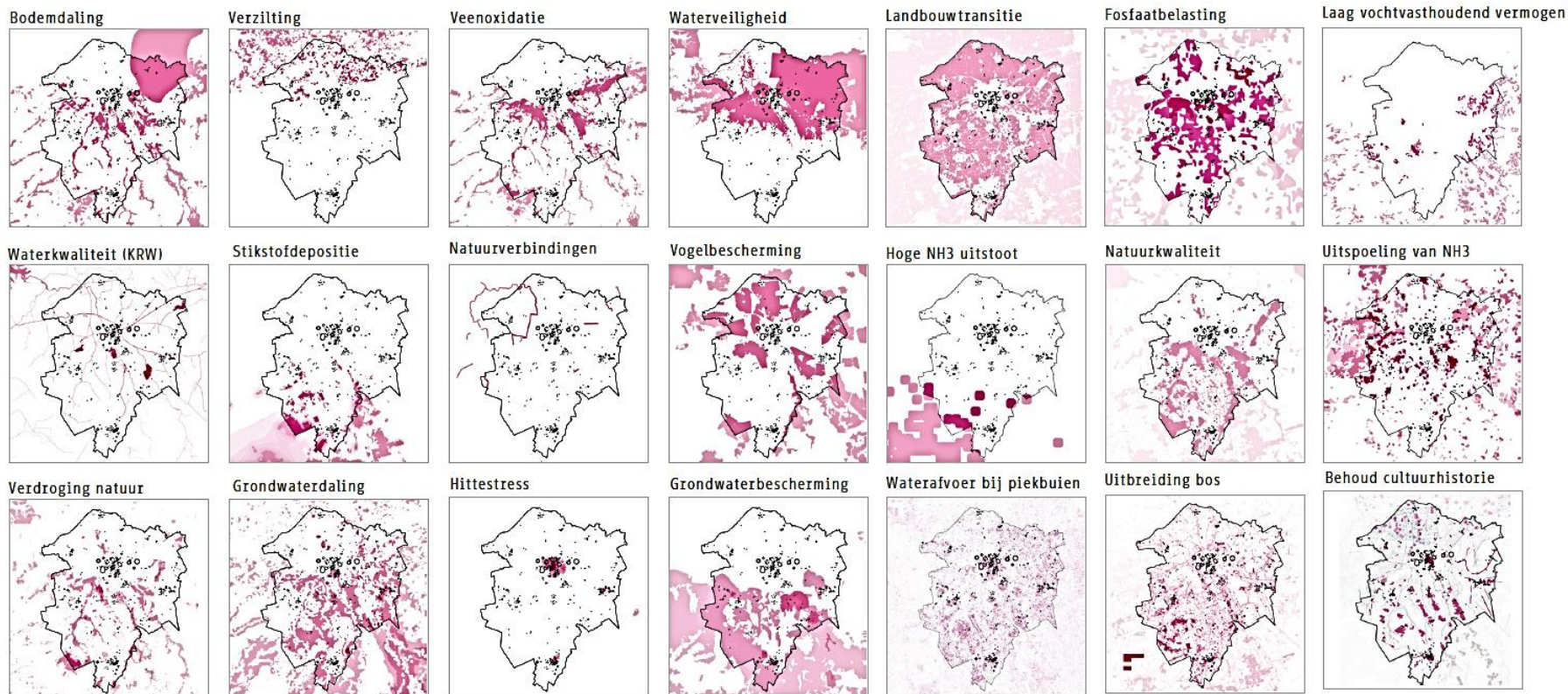
Bron: EEA

Status goed

Inspiratie

Zelfs al wordt er niets 'ontwikkeld' dan spelen er alsnog vele opgaven binnen de RGA

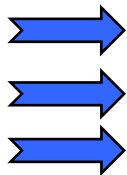
Bron: GROENBLAUWE LAAG, ONDERDEEL VAN ONTWIKKELPERSPECTIEF REGIO GRONINGEN ASSEN, februari 2023, Strootman Landschapsarchitecten.

Kies voor kwaliteit en voor de lange termijn: rentmeester + koopman (max rendement op geïnvesteerde euro's)

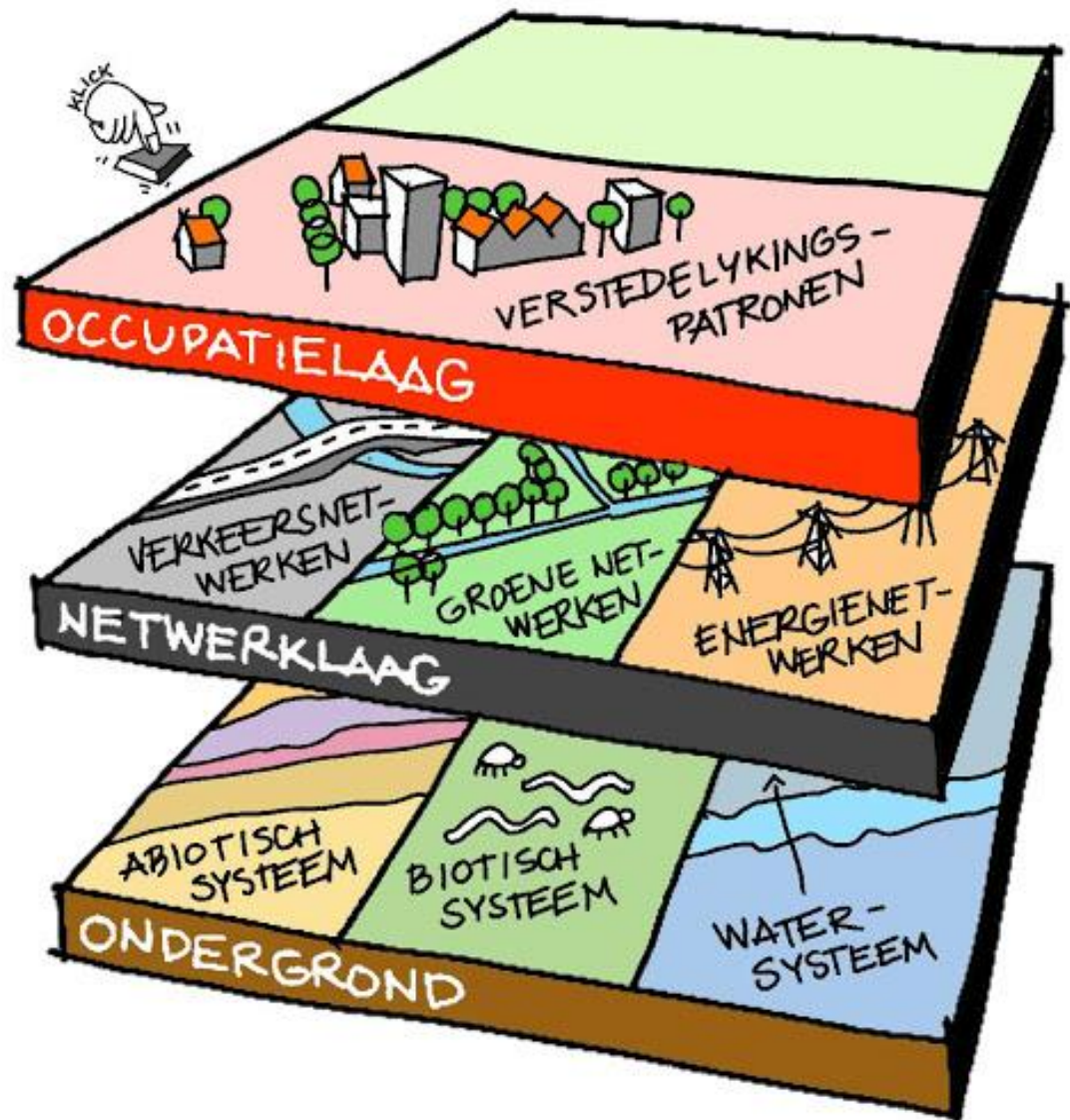

brede welvaart, gericht op de lange termijn

Bron: Panorama Nederland

**duurzame, samenhangende oplossingen
toekomstgericht en klimaat adaptief
integraal, inclusief en financierbaar.**

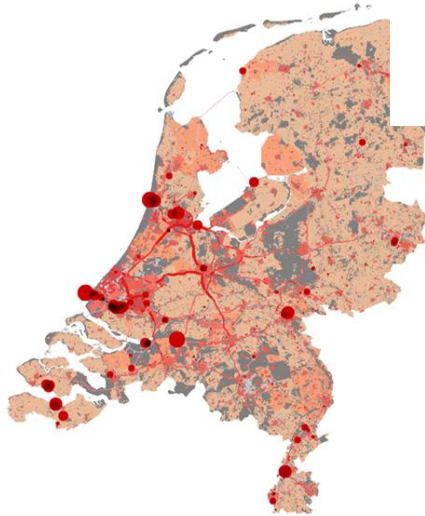

Zet het systeem centraal:
bodem en water sturend!!!

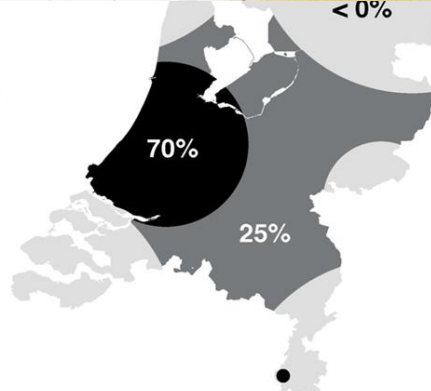
Noorden wil 220.000 extra woningen bouwen in ruil voor Lelylijn en Nedersaksenlijn

Martijn Folkers

19 april 2021, 06:00 • 3 minuten leestijd

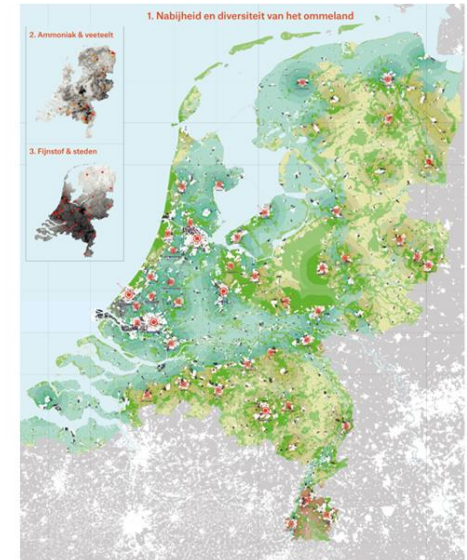
Parijs halen
Energietransitie

Eén miljoen woningen
Woningbouwopgave

Droge voeten & een koel hoofd
Klimaatadaptatie

Kringlooplandbouw
Landbouwtransitie

**Voormalig rijksbouwmeester
Floris van Alkemade:
1 miljoen woningen is lariekoek!!!**

Gepaste groei voor dorpen: eigen jongeren en nieuwe bewoners

Woningen in leegstaande bedrijfsgebouwen

Leegstaande winkels ombouwen tot woningen

→ digitalisering steeds dominanter:

→ na Covid andere situatie mbt wonen, werken, recreëren

Woningbouw draagt bij aan duurzame oplossingen voor:

- klimaatproblematiek;
- robuust waterbeheer;
- versterken biodiversiteit.

Spijk.net

Woonvisie Eemsdelta van krimp naar groei - Digitaal Portaal van Spijk (gn)

Bezoeken

Gepaste groei voor dorpen: eigen jongeren en nieuwe bewoners

Woningen in leegstaande bedrijfsgebouwen

Leegstaande winkels ombouwen tot woningen

H+N+
S+ +

MENU

**VERBINDING
+
ONTWIKKELING**

MET VAART FIETSEN TUSSEN ASSEN EN GRONINGEN

OPDRACHTGEVER

+ PROVINCIE DRENTHE

SCHAAL

+ M

THEMA

+ INFRASTRUCTUUR

+ DUURZAME STAD & REGIO

LOCATIE

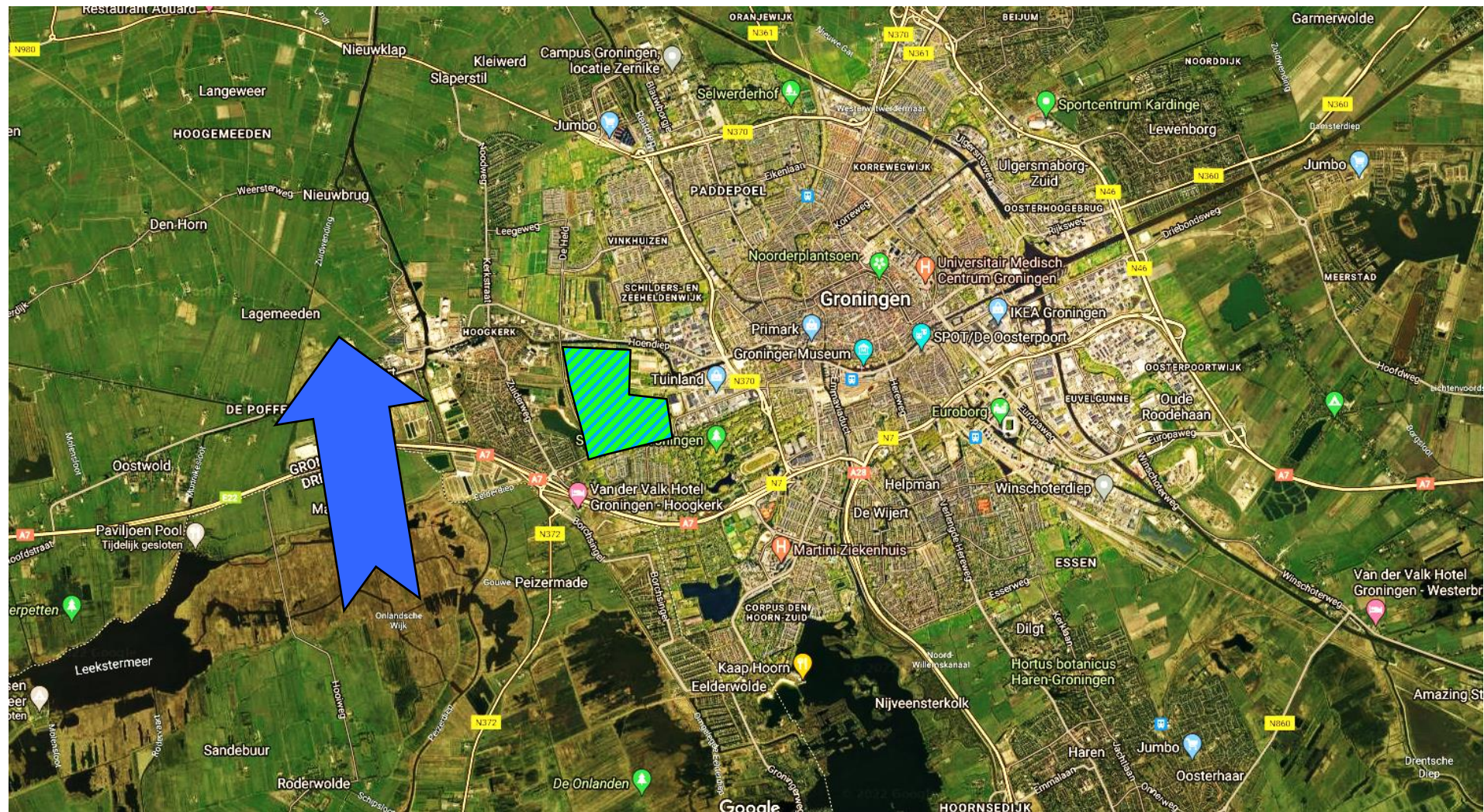
+ ASSEN-GRONINGEN

PERIODE

+ 2016

In 2016 is aan 5 creatieve bureaus gevraagd om vanuit hun eigen perspectief een 'toekomstbeeld' voor de fietssnelweg uit te werken en te presenteren. H+N+S was één van die bureaus. Het resultaat van deze vrijblijvende ideeënronde is hieronder weergegeven.

Houd het water op alle mogelijke manieren vast

Ruimtelijke ordening Na een kletsnatte winter volgt straks ongetwijfeld weer droogte. Waterschappen moeten meer doen om water vast te houden, betogen *René Diddel* en *Jos Peters*.

12 februari 2023

Leestijd 3 minuten

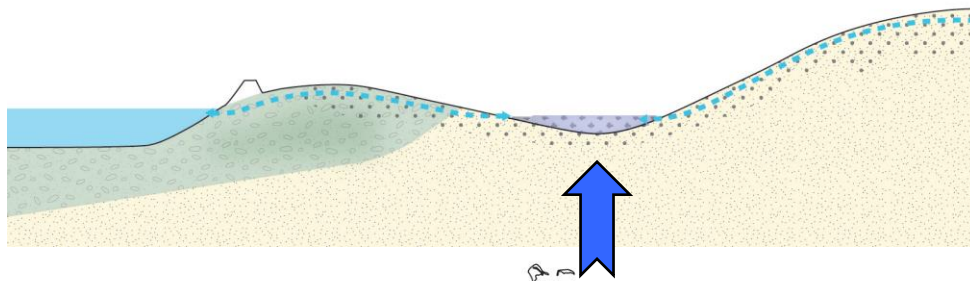
Opslaan in leeslijst

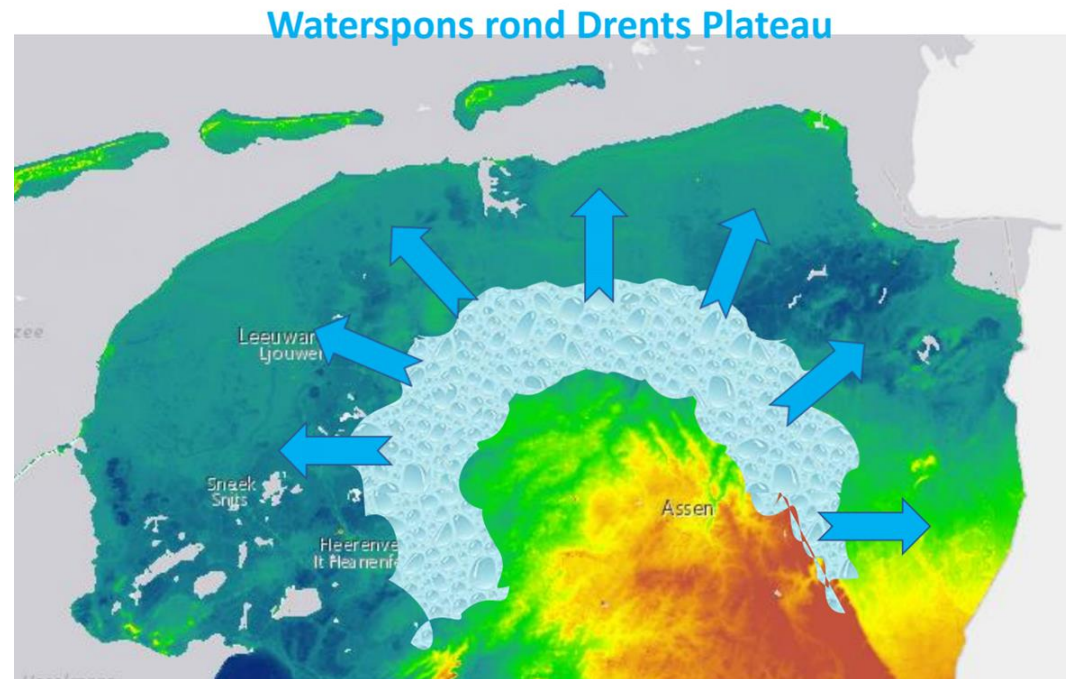
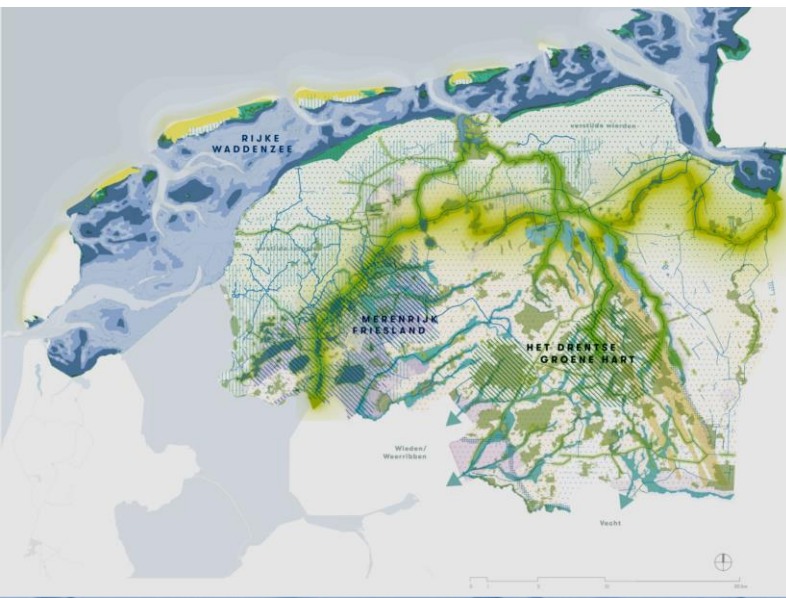
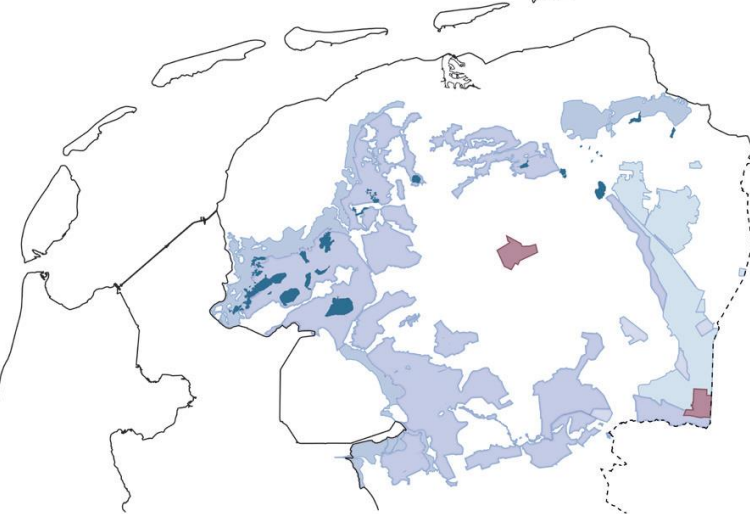
Foto Kees van de Veen

5 ideeën voor waterberging

1. Laagst liggende landbouwpercelen bestemmen voor wateropvang;
2. Ook in de stad: wijs lage terreinen met wateroverlast aan voor wateropvang (verlaagde plantsoenen, wadi's en tiny forests);
3. Creëer vloeivelden waar water de tijd krijgt om in de bodem te infiltreren: waterhouderij, rabatbossen, natte teelten.
4. In natte winterperioden (voorgezuiverd) water infiltreren in zoetwaterbellen in de ondergrond: benut waterbergend vermogen van de zandgronden (duinen, heuvelruggen, plateaus).
5. Op iedere nieuwe woning een groenblauw dak.

!!! In januari 2023 is 280 miljoen kuub zoet water uitgemalen via het Lauwersmeer, half februari staan de sloten droog in de Veenkoloniën!!!

**Zie: DE KRACHT VAN HET NOORDEN
Bouwstenen voor een groen en vitaal Noord-Nederland
Januari 2023**

Waterbatterij:
klimaat robuust waterbeheer
vastleggen CO2 + veengroei
biodiversiteit, groenblauwe dooradering
blauwe diensten / natte teelten

Waterberging om veenoxidatie tegen te gaan, om 30 % meer drinkwater te winnen en om zoet water te kunnen exporteren naar omliggende gebieden (Waterbatterij, B + B).

Bron: GROENBLAUWE LAAG, ONDERDEEL VAN ONTWIKKELPERSPECTIEF REGIO GRONINGEN ASSEN, februari 2023, Strootman Landschapsarchitecten.

Sla de handen in één en kom met concrete plannen!

Er is geld beschikbaar:

- . 800 mln zoetwaterbeheer
waarvan **190 mln** voor N-NL
- . 200 mln ruimtelijke klimaatadaptatie.

Maar ook:

- Carbon market
- NPLG, plattelandsbeleid, overgangsgebieden
- Green Deal
- Europese investeringsbank

**WAAROM
MOEILIK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje